

Küçük Kasabanın Büyük Savaşı

Çook eski zamanlarda, ülkenin birinde, başkente uzak, sını-
nırın biraz içerisinde küçük bir kasaba vardı. Eski sözdür; bu-
lanık sudan içme, küçük deyip geçme! Sanmayın ki köy irisi
bir yerd burası. Zenginlikse zenginlik, huzursa huzur, güzel-
likse güzellik...

Bir yanda tuğlacısı, çiftçisi; bir yanda marangozu... İşe ko-
yuldular mı göğe yükselirdi dumanı tozu. Halk öylesine üret-
ken ve mutlu bir yaşam sürdürmekteydi.

Ta ki o kötü haber gelinceye kadar...

O gün, hiç beklenmedik bir gün, yabancı bir ordunun sınıra
doğru ilerlediği duyuldu. Hemen üç yiğit atlandı düştü yola.
Gece gündüz demeden gidecek; haberi başkente, Han'a ilete-
cek, yardım yetiştireceklerdi.

Bu arada düşmanın kasabaya iyice yaklaştığı haberi ulaş-
masını mı? Başkentse bir haftalık yol. Gitmesi var, gelmesi var.
Ne yandan baksan durum kötü, zaman dar!

Kasabanın beyi, herkesi meydana topladı:

"Ey ağalar, beyler! Ak sakallı hacılar, buğday benizli bacılar; ey kasabamızın sevgili halkı!

Duydunuz, düşman kapıda. Yardım bekleyecek zaman yok. Korkarım, Han'ımız yetişinceye dek malımız da elden gider, canımız da. Ben derim ki, kimin eli silah tutarsa, kimin yüreği yeterse davransın. Düşmandan önce Karakaya Boğazı'nı tutalım. Onları orada durdururuz. Gerekirse savaşıyoruz. Gazi olarak kalır ya da yiğitçe ölürüz. Ne dersiniz sözüme?"

Doğru söze ne denir?

Hemen yiğidi yavuzu silahlandı. Atı olan çekti, bindi. Olmayan yürüdü. Beş yüz kişi, düşman erişmeden boğazı tuttu.

Çok geçmeden, düşman ordusu da geldi dayandı. Orada günlerce süren, yaman mı yaman bir savaş oldu. Düşman yüklendi, kasabalı direndi. Bir avuç yiğit, koca orduya bir adım bile attırmadı.

Sonunda, düşman, baktı boğazı geçemeyecek; topladı nesi varsa, çekildi.

Başkente gönderilen üç yiğit gitti mi, yitti mi, bilinemedi. Han'dan ne haber geldi, ne de bir yardım.

Kasabalı beş yüz kişi gitmişti, yüz kişi döndü. O savaşa "Koçyiğitler Savaşı" dendi.

Koçyiğitler Savaşı'ndan sonra nice ocak söndü. Sönmeyenler de eskisi gibi yanmadı. Güzelim kasabanın bahtı karardı. Bereketli topraklar çöle döndü. Meyveler dalında çürüdü. Ekinler boy atmadan kurudu. Eli ayağı tutanlar, gücü işe yetenler, durmadılar daha. Uzak illere göçtüler. Çiftlikler işçisiz, aşevleri açsısız, hanlar yolcusuz kaldı.

Çalışılan, üretilen, kazanılan günler tarihe karıştı.

Abbas Usta'nın Çocukları

Kasabada kara yazılı kadınlarla çocuklar, esnaftan üç beş kişi kaldı. Kalanların içinde Ayakkabıcı Abbas Usta derler biri vardı. Karısını yitirdikten sonra büsbütün kendi kabuğuna çekilmiş, yaşlı bir adamcağız. Abbas Usta dükkânını erken açıp geç kapatırdı. Parası olandan para alır, olmayanın hayır duasıyla yetinirdi.

Kapısından bir gün yaşlı bir kadın girdi. Elinde eski ayakkabılar; yanında beş yaşlarında, güzel yüzlü bir çocuk...

Abbas Usta sordu:

"Torun mu bu, hanımefendi?"

"Yok, komşunun yetimi. Benim başıma kaldı. Kendime bile bakamıyorum. Bununla ne yaparım, bilemem."

Yaşlı adamın, bu zeki bakışlı çocuğa kanı kaynamıştı.

"Bana arkadaş olur musun? İstesem, hep benimle kalır mısın?" diye sordu .

Çocuk gülümsedi.

Abbas Usta böyle buldu ilk can yoldaşını.

Bir başka gün pazara çıkmıştı. Vakit akşam. Pazar dağıldı dağılacak. Duvar dibine büzülüp oturmuş bir çocuk ilişti gözüne.

"Hayrola yavrum? Kalabalıkta babanı mı kaybettin? Evden mi kaçtın yoksa?"

Çocuk cevap vermedi. Kederli kederli baktı yalnızca.

"Babanı birlikte arayalım ya da tut elimden, evinize götürüreyim seni ha?"

Çocuğun gözleri doldu.

"Beni babama götüremezsiniz. Koçyiğitler Savaşı'nda öldü o. Evimi bulamazsınız. Çünkü evim yok benim."

Abbas Usta ikinci can yoldaşını böyle buldu. İki kulun kismetini veren Allah üçüncününkini de esirgemezdi elbet.

Ertesi sabah kapıları çalındı. Küçük can yoldaşı koşup açtı. Abbas Usta seslendi içeriden:

"Kimmiş oğlum!"

"Kapının önüne bir çocuk bırakmışlar. Çok sevimli! Gözleri gökyüzü gibi mavi. Saçları kuzular gibi kıvırcık. Onu da yanı-
mıza alalım mı dede?"

Abbas Usta küçük evini ve kıt kazancını üç çocukla paylaştı o günden sonra.

'İyice yaşlandım artık. Bir ayağım çukurda,' diye düşünüyordu. Çocukların her birini bir dostuna çırak verdi. İş öğrenirlerdi. Sığınacak kapıları olurdu. Kendisinin de gözü arkada kalmazdı böylece.

Büyük, çömlekçide çalışıyordu. Onun ustası çamuru yoğurup öyle testiler, tabaklar yapardı ki elinden çıkana herkes hayran kalırdı. Çocuk, ondan toprağın ve nakışın sırrını öğrenecekti.

Ortanca, marangoz yanındaydı. Onun ustası ağacı biçimlendirir; köşkler yapar, konaklar kurardı. Yakında, uzakta kapı tavan oymada üstüne yoktu. Çocuk ondan tahta dilip direk dikmeyi, keser vurup çivi çakmayı öğrenecekti.

Küçük, bahçıvan çırağıydı. Bağın bahçenin, börtü böceğin ustasıydı onunki. Onun ustası Allah'ın güzel yarattığı güle, karanfile bir güzellik daha kazandırır. Çocuk, ondan fideyi fidanı, çiçeğe dost ve düşman olan böceği belleyip kavrayacaktı.

Üç çocuk birbirini kardeş, Ayakkabıcı Abbas'ı dede bildiler. Çok sevdiler onu. Gerçek bir dede ancak bu kadar sevilirdi.

Onca yıl aynı çatı altında kaldılar da bir gün olsun birbirlerini kırmadılar, üzüp yormadılar. Fırsat buldukça ev işlerine de koştu. Öylece geçinip giderlerdi.

Ne yazık ki onları ana babalarından ayıran yazgıları, bir gün de Abbas Dede'lerinden ayırdı. Yine yetim kalmışlardı. Bu ev, onların sığınağı değildi artık. Yüreklerini pençe gibi kavrayan acının yuvasıydı.

Büyük, "Kardeşlerim," dedi, "mutluyduk, güvendedik, rahattık. Abbas Dede'miz gitti, hepsinden yoksun kaldık. Bundan sonra içimizde bir yara hep kanayıp duracak."

"Adımız seslenilse o seslendi sanacağız," dedi ortanca.

"Kapımız çalınsa, döndü, diye koşacağız," dedi en küçük.

Büyük, "Duyduğumuz her söz, gördüğümüz her yüz, baktığımız her köşe bize onu hatırlatacak. Bu acıya, bu özleme dayanabilir miyiz? Ne dersiniz, ne yapalım?" diye sordu.

Ayrılışa Doğru

Düşündüler taşındılar, uzun uzun konuştular. Sonunda, geleceklerini başka ellerde aramaya karar verdiler. Eski günleri hatırlatıp acıları deşmeyecek ellerde.

Kasabada Abbas Usta'nın da zaman zaman akıl danıştığı, gün görmüş biri vardı. Gerçek adını kimse bilmez, "İhtiyar" derlerdi kısaca.

Yola çıkmadan İhtiyar'a uğrayıp öğüdünü almak istediler. Bozkırı gören tepedeydi onun evi. Vardılar, elini öptüler.

"Gelişinizden belli. Buraları bırakmayı aklınıza koymuşsunuz. İyi de, biz kesinlikle birbirimizden ayrılmayız mı dersiniz, yoksa ayrı yolların yolcusu olmaya razı mısınız?"

"Elbette gönlümüz birlikte olmaktan yanadır. Ancak kısımetlerimiz ayrı dalların ucundaydı ne diyelim?" dediler.

İhtiyar bir süre düşündü. Gözü yerdedi.

"Şu karıncayı görüyorsunuz. Belki de yuvasından ilk kez çıkmış. Şaşkınlığı ondan olmalı. Sanırım karşığı buğday tarlasına gitmek ister. İster ya, oraya nasıl gidilir, bilmez. Siz olsaydınız onun yerinde, hangi yolu seçerdiniz; söyleyin bakalım!"

Küçük dedi ki:

"Ben olsam şu toprak yoldan giderdim."

İhtiyar ona, kasabayı çevreleyen bozkırda bir yol gösterdi. Belli belirsiz, incecik bir çizgi.

"İşte senin yolun budur çocuk."

Ortanca dedi ki:

"Bana kalırsa en uygunu şu çimenli yol."

İhtiyar ona, başka bir yol gösterdi:

"İşte seninki de şu yol çocuk."

Büyük dedi ki:

"Bence şu taşlıktan gitmeli karınca."

İhtiyar ona başka yöne doğru uzaklaşan bir yol gösterdi:

"Sen de şu yolu tutup gideceksin çocuk."

Sonra onları oturttu karşısına.

"Çocuklar," dedi, "engeller çıkacak karşınıza. Korkar, yılmıy gösterirseniz kaybedersiniz. Aranır, direnirseniz kazanırsınız. Hiç unutmayın bunu!"

En büyükleri, son bir soru sordu:

"Ey eli öpülesi insan! Biz yıllardır birlikteyiz. Öz kardeş değiliz; ama bağlılığımız, sevgimiz kardeşlikten ileridir. Yazgımız,